

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Institutt for energiteknikk
firmapost@ife.no

Deres ref

Vår ref

Dato

19/4829-3

17.12.2019

Statsbudsjettet 2020: Oppdragsbrev til Institutt for energiteknikk

1.	Innledning	1
2.	Overordnede utfordringer og prioriteringer	2
3.	Målbilde	2
4.	Prioriterte tiltak og bestillinger i 2020	3
5.	Andre forutsetninger og krav	4
6.	Budsjettvedtak og fullmakter for 2020	4
7.	Styringsdialog og rapportering	5
	Vedlegg 1: Styringskalenderen for 2020.....	6

1. INNLEDNING

Vi viser til Innst. 8 S (2019–2020) og Prop. 1 S (2019–2020) for Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak av 9. desember 2019. Dette oppdragsbrevet fastsetter målbilde og prioriterte tiltak for statens bevilgning til de nukleære anleggene ved Institutt for energiteknikk for 2020.

Departementet tar forbehold om at IFE innenfor gjeldende budsjetttrammer kan bli pålagt enkelte oppgaver i tillegg til de som er beskrevet i dette brevet. I slike tilfeller blir det sendt tillegg til dette oppdragsbrevet.

2. OVERORDNEDE UTFORDRINGER OG PRIORITERINGER

IFE er som konsesjonshaver ansvarlig for sikker drift og sikring av atomanleggene på Kjeller, Halden og Himdalen, i tråd med gjeldende regelverk, konsesjonskrav og evt. pålegg fra Direktoratet for strålevern og atomberedskap. Videre pålegger det IFE særskilte plikter som følge av å være underlagt sikkerhetsloven og innehaver av skjermingsverdige objekter. Arbeidet med sikring av IFEs nukleære virksomhet og utbedring av lagre for brukt brensel, skal fortsatt ha høyeste prioritet.

Norsk nukleær dekommisjonering (NND) skal så snart som mulig overta IFEs atomanlegg med tilhørende støttefunksjoner for å sikre klare ansvarsforhold og unngå parallelle strukturer. IFE skal legge til rette for overføringen av anlegg og personell, bl.a. gjennom å gi NND tilgang på all nødvendig informasjon, tilstandsvurdere alle anlegg så langt det er praktisk mulig slik at staten vet hva den overtar og vurdere alle relevante avtaler IFE har med tredjeparter. Sikring og sikker drift må opprettholdes i alle faser. Nødvendig kompetanse om anleggene skal ivaretas slik at de kan dekommisjoneres på en trygg og mest mulig kostnadseffektiv måte.

På grunn av kompleksiteten, de høye kostnadene og behov for å gi en helhetlig framstilling av oppryddingsarbeidet og bakgrunnen for det, skal NFD legge fram en stortingsmelding om oppryddingsarbeidet i 2020.

3. MÅLBILDE

Det er definert følgende hovedmål med tilhørende delmål for NFDs tildelinger til Institutt for energiteknikk:

Hovedmål
Ivareta sikkerhet ved nukleære anlegg, samt trygg og effektiv håndtering av nukleært avfall og –infrastruktur

Delmål
1. Nødvendig fremdrift i planlegging og gjennomføring av dekommisjonering
2. Nødvendig fremdrift i arbeidet med håndtering og oppbevaring av reaktorbrensel og nukleært avfall
3. Ivareta sikring av objekter og informasjon som har et særskilt beskyttelsesbehov
4. Ivareta sikkerhet ved nukleære anlegg
5. Effektiv bruk av offentlige midler

MRS-rapporten som ble utarbeidet i 2018 gir detaljert beskrivelse av hovedmålet, delmålene og styringsindikatorerne. Hovedmålet og delmålene ligger til grunn for styringsdialogen mellom departementet og IFE. IFEs prioriteringer for bruk av bevilgninger på det nukleære området skal være innrettet mot høyest mulig måloppnåelse, innenfor de rammer og føringer som følger av MRS-systemet og dette oppdragsbrevet.

4. PRIORITERTE TILTAK OG BESTILLINGER I 2020

Pålegg

Alle pålegg fra Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) skal følges opp.

Overføring av anlegg, personell og ansvar

Overføringsprosessen fra IFE til NND skal ledes av NFD for å avdekke risikoer for staten og fastsette krav til en avtale. Departementet vil sette ned en arbeidsgruppe med NND og IFE. NFD vil gjennom denne ha dialog med NND og IFE om eventuelle tiltak i overføringsprosessen for å ivareta nødvendig kompetanse på IFE, og effektiv ressursutnyttelse.

For delmål 1

Forberedelse til dekommisjonering

Reaktorene med tilhørende lagre og verksteder skal tilstandsvurderes slik at NND kan overta anlegg i en godt dokumentert tilstand og driftsrisiko.

For delmål 2

Midlertidige lagre for brukt reaktorbrensel

IFE skal prioritere oppfølging av pålegg fra DSA om etablering av nye lagre / utvidet lagringskapasitet på Kjeller og i Halden.

Spaltbart materiale

IFE skal arbeide for å finne løsninger for håndtering av sin beholdning av spaltbart materiale, herunder høyanriket uran og plutonium. Departementet ber om en statusrapport innen 1. mai 2020.

Ubrukt brensel

IFE gis i oppdrag å sammenstille en oversikt over det ubrukte uranet som er aktuelt for en eventuell re-eksport til Storbritannia. En slik oversikt bør inneholde mengde uran fra hvert enkelt land samt leverandør, når importen foregikk for de forskjellige transportene og hvilke forpliktelser det er knyttet til re-eksport til et tredje land. IFE bes også om å gi informasjon om den videre saksgang for å få nødvendige tillatelser, inkludert eksportlisens fra Utenriksdepartement for det ubrukte uranet. Oversikten bes ferdigstilt innen 1. mars 2020.

For delmål 3

Oppfølging av sikringspålegg

IFE skal følge opp aktuelle pålegg. Prioriteringene gjøres fortløpende i dialog med DSA og Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) ved behov. Departementet ber om en statusrapport innen 1. mai 2020.

For delmål 4

Sikker drift av KLDRA (kombinert lager og deponi for lav og mellomradioaktivt avfall)

IFE har konsesjon for drift av KLDRA Himdalen og skal drifte anlegget i tråd med alle konsesjonskrav og pålegg fra DSA. Nødvendige justeringer i IFEs egne rutiner og prosedyrer for å unngå brudd på konsesjonsvilkår må prioriteres.

Det må som ledd i forberedelsene til overtakelse av KLDRA foretas en tilstandsvurdering av anlegget. Det skal rapporteres spesielt på status for overføringen av KLDRA og tilstand, herunder ev. avvik, i halvårsrapporten for 2020.

For delmål 5

Effektiv bruk av offentlige midler

Ressurser fra IFEs drift og sikkerhetsorganisasjon skal også benyttes til pre-dekommisjoneringsarbeid, så lenge dette ikke reduserer nødvendig sikkerhet ved anleggene. IFE bes registrere og rapportere utviklingen av ressursbruken for hhv. ordinær drift og pre-dekommisjonering gjennom året. NFD vil ha dialog om planer for utnyttelsen av bevilgningen i løpet av 1. kvartal 2020.

5. ANDRE FORUTSETNINGER OG KRAV

IFE skal følge lov om offentlige anskaffelser.

6. BUDSJETTVEDTAK OG FULLMAKTER FOR 2020

6.1. Budsjettedtak

For Institutt for energiteknikk er det fattet budsjettedtak på kap. 929.

Kap.929	Institutt for energiteknikk	Beløp
Post 70	Tilskudd til drift av atomanlegg	328 150 000
Post 71	Tilskudd til sikring av atomanlegg	73 100 000
Sum kap. 929		401 250 000

For bevilgningen over kap. 929, post 70 på 328,2 mill. kroner, er 286,2 mill. kroner avsatt til opprettholdelse av sikker drift ved anleggene, forberedelse til dekommisjonering, vakthold og beredskap og utskilling av nødvendig infrastruktur i Halden. 42 mill. kroner er bevilget til videreføring av Haldenprosjektet.

Bevilgningen over kap. 929, post 71 er til oppfølging av pålegg om sikringstiltak fra DSA og fra fellestilsynet til NSM og DSA.

For begge postene gjelder at IFE innenfor formålet med posten selv skal fordele og benytte midlene for å sikre høyest mulig samlet måloppnåelse. Utbetaling vil i tråd med dagens praksis skje i månedlige rater til IFEs bankkonto.

I tillegg vil det kunne komme oppdrag fra Norsk nukleær dekommisjonering via kap. 907, post 21. Denne bevilgningen skal brukes til oppryddingsrelaterte aktiviteter og trygg håndtering av atomavfall. Det høyest prioriterte tiltaket er oppfølging av DSAs pålegg om nye lagre for brukt brensel.

Det følger av § 5 i Stortingets bevilgningsreglement at utgiftsbevilgninger ikke kan overskrides eller brukes til andre formål enn forutsatt av Stortinget, med mindre det er gitt eksplisitt fullmakt om noe annet.

6.2. Fullmakt om dekning av forsikringsansvar ved atomuhell

Statens forsikringsansvar videreføres med 80 000 000 euro ovenfor tredjepart. I tillegg er det presisert i Prop 1 S (2019-2020) at det ansvaret også dekker transport mellom IFEs anlegg.

6.3. Overføring av Stiftelsen IFEs dekommisjoneringsfond til NND

IFE skal sørge for at Stiftelsen IFEs dekommisjoneringsfond innbetaler fondets innestående beløp (inkludert avsetningen for 2020) til staten ved NND. Dette skal utgjøre 36,4 mill. kroner. Fra 2021 legges det opp til at IFE skal innbetale det årlige bidraget til oppryddingskostnader direkte til staten ved NND.

7. STYRINGSDIALOG OG RAPPORTERING

IFE og NFD skal gjennom styringsdialogen vurdere og følge opp de mål og prioriteringer som er gitt i oppdragsbevet.

Det vil bli avholdt to styringsmøter mellom IFE og NFD i 2020, ett på våren og ett på høsten.

IFE har ansvar for at rapportering skjer i henhold til føringer i oppdragsbrevet, MRS-systemet og vedlagte styringskalender. IFE skal varsle NFD snarest mulig dersom føringer eller frister i oppdragsbrevet eller rapporteringskalenderen ikke kan oppnås. Vesentlig avvik og økt risiko skal rapporteres umiddelbart.

Vesentlige avvik, prinsipielle spørsmål og spørsmål av vesentlig politisk interesse innen det nukleære området, herunder tiltak som kan påvirke den langsiktige ressursanvendelsen, og vesentlige spørsmål om sikkerhet og beredskap skal legges fram for NFD skriftlig ved ansvarlig avdelingsledelse på et så tidlig tidspunkt som mulig.

Vedlagt styringskalender gir en samlet oversikt over rapporteringsfrister.

Med hilsen

Cathrine Meland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Mari K. Kallåk
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:
Riksrevisjonen
Norsk nukleær dekommisjonering
Direktoratet for strålevern og atomikkerhet

VEDLEGG 1: STYRINGSKALENDEREN FOR 2020

Måned	Dato	Aktivitet
Mars	1. mars: 4. mars:	Ev. innspill til revidert budsjett 2020 Årsrapport 2019, jf. krav i MRS-rapporten
April	1. april 29. april	Budsjettforslag 2021 Møte med IFEs styre
Mai	1. mai 13. mai	Rapportering status høyanriket uran og sikring Styringsmøte vår
Sept.	20. sept.:	Status økonomi per 31. aug., inklusive eventuelle innspill til endringsproposisjon høstsesjon 2020
Okt.	1. okt Okt. - nov.	Halvårsrapport for første halvår 2020, jf. MRS-rapporten Dialog om oppdragsbrev for 2021
Nov.	1. nov.: november	Innspill til store satsinger 2022. Det skal være ett felles innspill fra NND og IFE. Styringsmøte høst
Des.	31. des.	Oppdragsbrev for 2021